

NOA

HÉT VAKBLAD VOOR LEDEN VAN NOA

⁶
"Doen wat je
écht leuk vindt"

16

**Villa in
the park**

18

**Delegatielei-
ders over de
cao-Afbouw**

28

**Streng con-
troles Arbeids-
inspectie**

"Wij weten precies
wat onze klanten
nodig hebben"

Color Collection kerakoll

Importeur voor Nederland - Onderdeel van Lobouw Bouwmaterialen

Conceptdesign in haar beste vorm!

Creëer interieurs met eenheid, rijke texturen en een natuurlijke look and feel. De Kerakoll Color Collection biedt maar liefst 150 zorgvuldig op elkaar afgestemde kleuren – toepasbaar op wanden, vloeren, plafonds en kozijnen.

Eén kleurenpalet, eindeloze professionele mogelijkheden. Maak een afspraak om onze showroom te Culemborg te bezoeken en ontdek de kracht van de Kerakoll Color Collection.

Showroom ETC Design Center
Randweg 20
4104 AC Culemborg

Tel: 06 261 26 507
Mail: info@kcc-culemborg.nl
Web: www.kcc-culemborg.nl

kerakoll

NU OOK IN AMERSFOORT!

Lobouw doet meer voor de (af)bouw!

Bij Lobouw vind je als vakman alles wat je nodig hebt voor natte afbouw, droge afbouw, ruwbouw, logistiek en machinetechniek.

Maak bovendien gebruik van onze aanvullende diensten zoals verticaal transport, containerverhuur en service & onderhoud op machinetechniek.

Bezoek onze site of kom langs. Wij denken met je mee.

Lobouw Dordrecht
Snelliusstraat 7
Tel.: 078 - 617 17 88

Lobouw Bergen op Zoom
Lelyweg 18
Tel.: 0164 - 25 35 52

Lobouw Amersfoort
Fotranweg 4
Tel.: 033 - 200 25 50

Inhoud

14

BRANCHE MONITOR

Biobased bouwen is in opmars. Via het nieuwe dashboard, dat Buildsight heeft ontwikkeld, zijn nu voor het eerst meetgegevens in te zien.

24

AMBACHT ONTMOET TECHNOLOGIE

Wie denkt dat het vak van natuursteenbewerker stoffig en ouderwets is, vergist zich volgens docent en steenhouwer Corry Kussendrager van het ROC Midden-Nederland.

28

CONTROLES ARBEIDSINSPECTIE

De Nederlandse Arbeidsinspectie start in september 2025 met intensieve controles bij bedrijven die zandcementdekvloeren leggen en bij stukadoorsbedrijven.

6

PROJECT BABYPARK MEGASTORE

De megastores van Babypark hebben allemaal dezelfde herkenbare huisstijl. De babypullengigant wil iedere aanstaande ouder een zorgeloze start geven. En laat die zorgeloze start nu ook de missie van NOA-bedrijf Indufast zijn!

12

LOBOUW BREIDT UIT

16

VILLA IN THE PARK

18

DELEGATIELEIDERS CAO-AFBOUW

4 Van de voorzitter

5 7 vragen over
Nationale Milieudatabase en LCA's

10 Nieuws uit de sector
Natuursteen

20 Een gewaarschuwd mens...

22 Kun je ook circulair of biobased smeren?

26 Must Haves van
Yvonne Elting

30 Nieuws uit de sector
Plafond- & Wandmontage

35 Verenigingsnieuws

36 Afbouw Vakdagen
29 & 30 oktober 2025

37 Hoe zit het met die FatBike?

Van de voorzitter

JOHN KERSTENS

Kabinet valt, maar land stond al stil

Volgens sommigen heeft het nog lang geduurd (zo'n elf maanden), maar onlangs gebeurde het dan toch: met een oorverdovende knal spatte het kabinet Schoof uit elkaar. Omdat PVV-leider Wilders er de stekker uit trok.

Niet door invloeden van buitenaf, als gevolg van hoogoplopende principiële discussies of vanwege een verschrikkelijk groot verschil van inzicht over een bepaald thema, maar nota bene over een onderwerp waar (de inmiddels voor-malige) coalitiepartijen het met elkaar over eens zijn: een stevigere aanpak van de asielinstroom. Een onderwerp ook waarop Wilders' eigen minister Faber zich weliswaar veelvuldig liet horen, maar bitter weinig bereikte. Dat de meeste mensen die naar Nederland komen overigens helemaal geen vluchteling of asielzoeker zijn, maar arbeidsmigrant (en dus eigenlijk op ons eigen verzoek hier zijn); ach, daar maalde in politiek Den Haag helemaal niemand om.

Vaak wordt bij de val van een kabinet gezegd dat *'alles tot stilstand komt'*, maar eigenlijk stond al heel veel stil. Ondanks het motto van het kabinet (*'Het kan wél'*) en de titel van het bij de start door coalitiepartijen gesloten hoofdlijnenakkoord (*'Hoop, lef en trots'*) is van beide immers het afgelopen jaar amper iets gebleken. Alle mooie woorden van het kabinet zijn vooral gevolgd door minder mooie woorden, in elkaars richting vooral, en nauwelijks door daden. En daar hebben we allemaal last van, ondernemers voorop. Zeker nu we een periode van nog méér onduidelijkheid en nog mínder daadkracht tegemoet kunnen zien.

Den Haag is immers alweer vooral bezig met de volgende verkiezingen. Daar hebben ondernemers, ook die in onze

sectoren, last van. Of het nou het uitblijven van een helder stikstofbeleid met perspectief, het constant zwabberende beleid rondom energie en verduurzaming, de niet aangepakte problemen op het stroomnet waardoor ondernemers niet kunnen starten of uitbreiden of alle door het kabinet gecreëerde mist over het werken als zelfstandige of met

zelfstandigen betreft: ondernemers weten niet waar ze aan toe zijn. En dat is *'killing'*. Ondernemers willen vooruit. En niet dan weer links, dan weer rechts, dan weer achteruit. Wat ze nodig hebben, is duidelijkheid en consistentie. Een kabinet dat niet bezig is met zichzelf, maar met het land. Een kabinet dat in z'n nadagen niet maar liefst drie bewindspersonen op asiel en migratie zet en de minister van Financiën vraagt om Economische Zaken er maar even bij te doen.

Afijn: wij bij NOA zitten in ieder geval niet stil, net zomin als onze leden dat doen. Zo laten we bijvoorbeeld van ons horen in de internetconsultatie (en de lobby) over een vanuit de Tweede Kamer aangekondigd wetsvoorstel rondom zzp-ers, werken we aan een lobbydossier over de onevenredig grote risico's van vaste

contracten en zijn we in overleg met de Arbeidsinspectie over aangekondigde controles bij stukadoors en vloerenleggers. Over dat laatste thema organiseren we bovendien met diezelfde Arbeidsinspectie een ledenbijeenkomst voor de vloerensector. En natuurlijk beantwoorden we dagelijks vragen van leden. De hele zomer door. ■

 j.kerstens@noa.nl
 [@johnkerstens](https://twitter.com/johnkerstens)
 [johnkerstens](https://www.linkedin.com/in/johnkerstens)

7 vragen over ...

Nationale Milieudatabase en LCA's

Wat 'moet' je ermee als afbouwondernemer?

Opdrachtgevers vragen steeds vaker naar milieuprestaties van gebouwen. Dat betekent dat jij als ondernemer soms een LCA moet aanleveren. Maar wat is dat eigenlijk, en hoe werkt de Nationale Milieudatabase? Wij geven antwoord op de meest gestelde vragen.

1 Wat is een LCA?

Een Levenscyclusanalyse (LCA) laat zien wat de milieubelasting is van een product. Van de winning van grondstoffen tot en met sloop of hergebruik. De LCA-gegevens van bouwproducten worden opgenomen in de Nationale Milieudatabase (NMD).

2 Waarom is een LCA belangrijk?

De overheid stuurt op duurzaamheid. Bij aanbestedingen en vergunningen moet steeds vaker worden aangetoond dat een gebouw aan bepaalde milieuprestaties voldoet. Daarom gaan steeds meer opdrachtgevers jou naar deze gegevens vragen.

3 Wat is de NMD precies?

De Nationale Milieudatabase is een centrale database met LCA-informatie van bouwproducten. Alleen producten die zijn opgenomen in de NMD kunnen worden meegeteld in een berekening van de MilieuPrestatie Gebouwen (MPG).

4 De producten die ik gebruik staan niet in de NMD?

Als jouw producten niet in de NMD staan, moet je een generieke waarde gebruiken, en die is vaak ongunstiger. Leveranciers doen er daarom goed aan hun producten in te laten voeren in de NMD. Vraag ernaar bij je leverancier!

5 Wie maakt die milieuprestatie berekeningen?

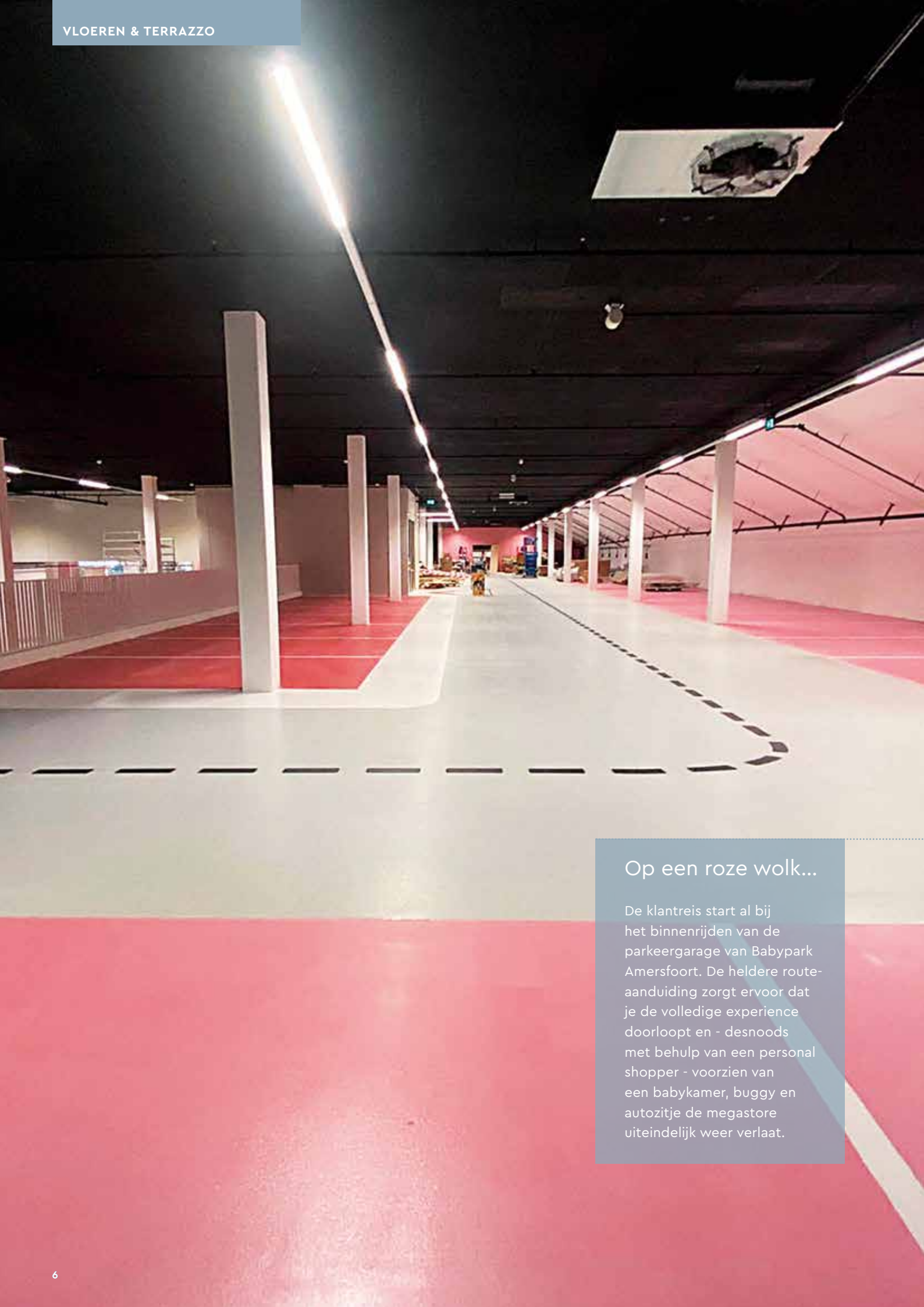
Meestal maken ingenieursbureaus of adviseurs de berekening van de milieuprestatie. Maar het is handig als jij snapt waar het over gaat. Zo kun je beter meedenken met de opdrachtgever én zorgen dat jouw werk niet onnodig milieubelastend lijkt door verkeerde aannames.

6 Kost het mij als ondernemer geld?

Nee, niet direct. Maar als jouw producten of toepassingen niet goed worden meegenomen in de MPG, kan het zijn dat je daardoor buiten de boot valt bij opdrachten.

7 Waar vind ik meer informatie?

Op www.milieudatabase.nl vind je uitgebreide informatie. Je kunt er korte filmpjes met uitleg bekijken, zoeken of jouw producten een milieuverklaring hebben en handige downloads gebruiken.

Op een roze wolk...

De klantreis start al bij het binnenrijden van de parkeergarage van Babypark Amersfoort. De heldere route-aanduiding zorgt ervoor dat je de volledige experience doorloopt en - desnoods met behulp van een personal shopper - voorzien van een babykamer, buggy en autozitje de megastore uiteindelijk weer verlaat.

Indufast zorgt voor een zorgeloze start

De megastores van Babypark hebben allemaal dezelfde herkenbare huisstijl. De babypullengigant, die naast elf Babypark vestigingen ook de Baby-Dump winkels runt, wil iedere aanstaande ouder een zorgeloze start geven. En laat die zorgeloze start nu ook de missie van NOA-bedrijf Indufast zijn! Door een goede samenwerking zorgen de kunststof vloerenexperts ervoor dat elke nieuwe vestiging zo snel mogelijk de deuren van hun strak georganiseerde experience centers kunnen openen.

"Wij weten precies wat onze klanten nodig hebben voor een zorgeloze start", vertelt Joost Hermans van Indufast uit Bladel. "Allereerst zorgen we natuurlijk voor een degelijke vloer, die past bij de belasting, het gebruik én de esthetische wensen. Maar minstens zo belangrijk zijn een gedegen voorbereiding, een uiterst strakke planning, goede communicatie en het voorkomen van problemen, die gedurende een bouw- of renovatieproject kunnen ontstaan."

De vloer is strak, esthetisch én slijtvast, precies zoals de klant voor ogen had.

GEEN EXCUUS

Joost Hermans is bij Indufast verantwoordelijk voor marketing, sales en finance. Compagnon Rob Raymakers neemt de volledige planning voor zijn rekening en de derde musketier, Kevin Sedoeboen, is verantwoordelijk voor het kloppend hart van de organisatie: de bouwplaatsmedewerkers. "Ik heb mijn oorsprong in Mesa Coatings", legt Joost uit. "Daarvan nam ik in 2024 de activa over, waarna ik op zoek ging naar een solide fundament met ervaring, ondernemerschap én praktijkkennis. Dat vond ik in Indufast. Rob en Kevin stonden open voor een vernieuwing van de organisatie. Eentje zonder managementlagen of theoretisch geleuter. Want heel eerlijk: managementlagen vind ik excuuslagen - het maakt het aantrekkelijk naar een ander te wijzen. Bij ons heeft iedereen een verantwoordelijkheid en is iedereen aanspreekbaar. Dat werkt fantastisch."

WERKEN MOET EEN FEESTJE ZIJN

"No nonsens. Meedenken met - of eigenlijk voordenen vóór - de klant. Ieder vanuit zijn eigen kracht. Met respect voor het individu. Werken moet een feestje zijn", meent Joost, "want je bent er vrij veel tijd aan kwijt. Dan kun je maar beter doen wat je echt leuk vindt. Deze werkmentaliteit maakt dat we steeds meer mensen vinden die in ons team passen. Door iedereen in zijn kracht te zetten >>

(foto 1)

"Door iedereen te laten doen waar hij goed in is, is werken bij Indufast een feestje."

(Foto 2)

De Mesa Coatings hebben nu een eigen herkenbare Indufast look.

>> en verantwoordelijkheid te geven, hebben we allemaal collega's die lekker in hun vel zitten en er voor de volle 100 procent voor gaan."

KLEURECHT EN SLIJTVAST

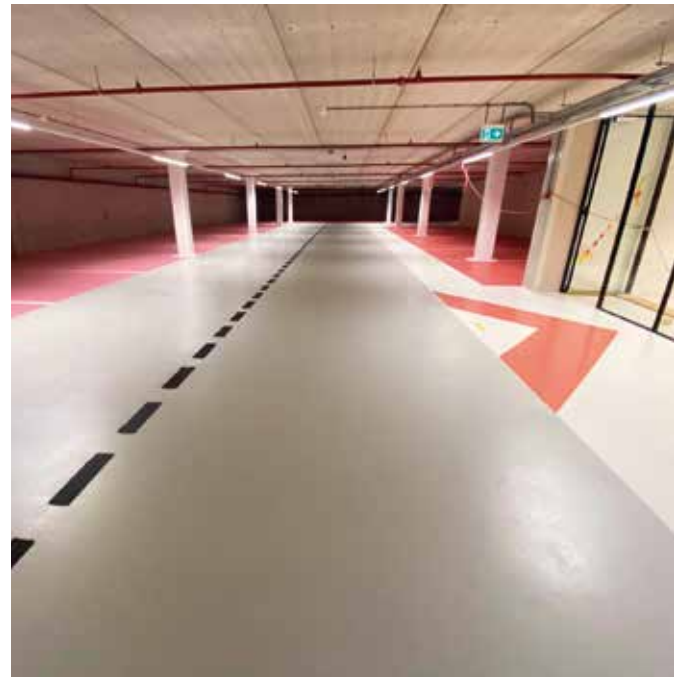
"Bouwbedrijf JG Timmer is al jaren een goede relatie van ons en heeft dezelfde mentaliteit: vastberaden en wendbaar waar nodig. Dat werkt dus prima samen. Zij kregen de opdracht om voor de FTH Groep, waar Babypark onder valt, in Amersfoort een gloednieuwe megastore te bouwen. Wij zorgden uiteraard graag voor de vloeren. De winkelvloeren voorzagen we van een epoxyvloer op waterbasis, in totaal opgebouwd uit drie lagen. De kleurechtheid van deze vloer blijft goed. Dat is belangrijk, omdat sommige kunststofvloeren door UV-licht kunnen verkleuren. In het magazijn en de parkeergarage hebben we een volle epoxy aangebracht. Belangrijk, omdat deze vloeren antislip moeten zijn en tegen flinke belasting moeten kunnen, dus de slijtvastheid moet goed zijn. Opvallend zijn natuurlijk alle roze parkeer-vlakken. Die passen perfect in de huisstijl van Babypark. Het mooie aan deze vloeren is, dat elke wenselijke kleur mogelijk is. We denken wel graag mee, door op voorhand al aan te geven welke kleuren intensiever onderhoud nodig hebben. Ik zeg dan altijd: het is net als met een auto... bij een witte zie je sneller dat 'ie vies is, maar een grijze heeft dezelfde vervuiling. Je moet ze allebei onderhouden."

COMMUNICATIE IS KEY

Het Amersfoortse project was geen standaardklus. Er moest flink wat kunst- en vliegwerk worden toegepast: het coaten moest namelijk parallel aan andere werkzaamheden uitgevoerd worden. "Omdat de megastore zo snel mogelijk wilde openen, waren er dagen bij dat er wel honderd mensen op de bouw rondliepen", vertelt Joost. "Dat is spannend, want er hoeft er maar eentje bij te zijn die per ongeluk net over een vers gecoate vloer walst... Maar dankzij de strakke regie van projectleider Jaap Vlastuin van FTH verliep het project vlekkeloos. Het was een complexe logistieke puzzel, die vroeg om intensieve afstemming en samenwerking. Communicatie is dan echt het sleutelwoord."

INTERNATIONALE UITBREIDING

Laatst volgden meerdere teamleden van Indufast de NOA-cursus 'Zicht op je leermeesterschap'. Daaruit bleek ook weer hoe belangrijk communicatie is en hoeveel meer je kunt bereiken als je goed afstemt op je gesprekspartner. "Om mensen te binden aan je bedrijf, moet je ze opleiden en begeleiden in hun weg naar meer kennis", vult Kevin Sedoeboen aan. "Prettig dat we hiervoor de infrastructuur en het netwerk van NOA kunnen benutten. De tweedaagse training bracht ons nieuwe inzichten, die we zeker gaan toepassen. Indufast is namelijk klaar voor een nieuwe stap. We hebben recent in Spanje Indufast Coatings SL opgericht. Op verzoek van klanten zal Duitsland ons volgende strategische groeigebied zijn." "Ook bij onze internationale uitbreiding hechten we eraan met lokale partners te werken", geeft Joost aan. "Spanjaarden halen we eerst naar Nederland,

zodat Kevin ze door een flink trainingspakket loodst. We willen kwaliteit leveren volgens Nederlandse standaarden, maar met respect voor Spaanse dynamiek. We hebben hiervoor de kreet "Think Global, Act Local". We willen onze werkmentaliteit, maar ook kennis van de markt en gevoel voor de lokale cultuur borgen. Ook al breiden we uit, het moet wel simpel blijven: Goed werk leveren met gemotiveerde mensen die weten wat ze doen." ■

Arie Timmer, Design & Marketing Directeur bij Babypark:

"Wij stellen hoge eisen aan de uitstraling van onze winkels. De vloer is daarin bepalend. Indufast heeft ons positief verrast met hun technische kennis én gevoel voor esthetiek. De samenwerking verliep prettig, professioneel en met oog voor onze planning. We zien in hen een partner voor de lange termijn."

NIEUWS UIT DE SECTOR

Even bijblijven

Prestigieuze prijs voor **Jan Reek**

Tijdens het jaarlijkse Ondernemersgala Westfriesland in Schouwborg Het Park in Hoorn is op 22 mei de prestigieuze Rabobank Westfriesland Méér Prijs uitgereikt aan NOA-bedrijf Jan Reek Natuursteen. Deze prijs is bestemd voor ondernemingen die al meer dan tien jaar actief zijn en zich onderscheiden door visie, innovatie, personeelsbeleid, financiële gezondheid en maatschappelijke betrokkenheid. Een bijzondere erkenning voor duurzame kwaliteit en ondernemerschap. Jan Reek Natuursteen, al decennialang een gevestigde naam in de natuursteenbranche, werd door de jury geprezen om zijn uitzonderlijke vakmanschap, transparantie en de warme familiesfeer binnen het bedrijf. Van het eerste idee tot het laatste detail is het vakmanschap voelbaar. Ze nemen met plezier complexe projecten aan, ook internationaal, en leveren werk van topniveau voor klanten die variëren van wereldberoemde artiesten tot historische monumenten in hartje Amsterdam." Met het winnen van de Rabobank Méér Prijs zet Jan Reek Natuursteen een kroon op jarenlang toewijding, vakmanschap en betrokken ondernemerschap. ■

25 jaar Slotboom Steenhouwers

Begin mei vierde Slotboom Steenhouwers hun 25-jarig jubileum. Ter gelegenheid daarvan stelde het in natuursteenrestauratie gespecialiseerde bedrijf haar werkplaats in Winterswijk open voor genodigden. Bezoekers kregen een kijkje achter de schermen en zagen vooral jonge vakmensen aan het werk. Tijdens zijn toespraak blikte directeur William Slotboom terug op de vele toonaangevende projecten waarbij het bedrijf betrokken is geweest, waaronder het Nationaal Monument op de Dam in Amsterdam, de Eusebiuskerk in Arnhem en de onlangs gerestaureerde Domtoren in Utrecht. NOA feliciteert Slotboom met hun 25-jarig jubileum. ■

AGENDA

22 T/M 26 SEPTEMBER

CERSAIE

Internationale keramiek- en badkamerbeurs om professionals en consumenten samen te brengen.

Bologna - Italië
www.cersaie.it

23 T/M 26 SEPTEMBER

MARMOMAC

Dé belangrijkste wereldbeurs gewijd aan de volledige productieketen van natuursteen.

Verona - Italië
www.marmomac.nl

24 SEPTEMBER

NATUURSTEENBORREL

(zie rechterkolom)

29 & 30 OKTOBER 2025

AFBOUW VAKDAGEN

Op 29 & 30 oktober 2025 organiseert Easyfairs, powered by NOA, in Evenementenhal Gorinchem een evenement voor alle professionals werkzaam binnen de afbouw- en onderhoudsbranche.

Evenementenhal - Gorinchem
www.afbouwvakdagen.nl

Natuursteenborrel

NOA en begunstigd lid KGS Diamond nodigen alle natuursteenbedrijven in Nederland uit voor de traditionele Natuursteenborrel in Verona. Kom woensdag 24 september van 15.00 - 17.00 uur langs voor een hapje, een drankje en goede gesprekken op de stand van KGS Diamond! Je kunt je aanmelden via www.noa.nl/agenda

TruStone

Maandag 19 mei is een begin gemaakt met het tweede termijn van het Vlaams-Nederlandse Initiatief TruStone. Dit initiatief ondersteunt bedrijven om actief bij te dragen aan betere arbeids- en milieumomstandigheden in de internationale natuursteensector. Bedrijven die zich verbinden aan het Initiatief TruStone, worden geholpen om te voldoen aan internationale richtlijnen en aan duurzaamheidseisen die publieke opdrachtgevers in aanbestedingen stellen. Bedrijven in de natuursteensector die geïnteresseerd zijn in deelname kunnen zich aanmelden via initiatiefTruStone@ser.nl of 070-3499630. ■

Lobouw breidt uit met derde vestiging én exclusieve showroom in Culemborg

Familiebedrijf Lobouw is sinds de oprichting in 1983 uitgegroeid tot een toonaangevende leverancier voor de stukadoors- en afbouwbranche. Het familiebedrijf met een platte organisatie en een nuchtere aanpak heeft inmiddels drie vestigingen: in Dordrecht, Bergen op Zoom en sinds kort ook in Amersfoort. Daarnaast exploiteert Lobouw onder de naam Kerakoll Color Collection (KCC) een exclusieve showroom in het ETC Design Center Europe in Culemborg, gericht op decoratieve afwerking.

B"We maken een mooie groei door," zegt Henri Lodder, directeur-eigenaar van Lobouw. "Zeker sinds een concullega in november vorig jaar zeven vestigingen sloot, kregen wij veel nieuwe klanten én medewerkers op ons pad. De uitbreiding met Amersfoort is daar direct uit voortgekomen."

SNEL SCHAKELEN, BREED ASSORTIMENT

Lobouw richt zich met zijn drie vestigingen op een brede klantenkring: van stukadoors tot droogbouwspecialisten, van praktische metersmakers tot ambachtelijke vaklieden. Lodder: "Onze klanten zijn heel divers. We bedienen de ondernemer die zich verdiept in nieuwe producten en methodes, maar ook de verwerker die gewoon snel en efficiënt zijn materialen nodig heeft."

De sleutel tot het succes ligt volgens Lodder in snelheid, logistiek en voorraad. "De meeste klanten bestellen niet weken van tevoren. Ze willen vandaag bellen en morgen het materiaal ontvangen. Dat vraagt om een goed logistiek apparaat en ruime voorraad."

DECORATIEF SEGMENT IN OPMARS

Een bijzondere tak binnen Lobouw is de exclusieve showroom in Culemborg, waar het bedrijf als importeur de producten van het Italiaanse merk Kerakoll presenteert onder de naam Kerakoll Color Collection. Deze showroom bevindt zich in het ETC Design Center Europe, een toonaangevend interieurplatform waar permanente presentaties van high-end interieurmerken plaatsvinden en waar professionals uit de interieur- en designwereld elkaar treffen.

"Daar tonen we op 100 m² alles op het gebied van decoratieve afwerkingen voor vloeren, wanden en plafonds," aldus Lodder. "Het is een inspirerende omgeving waar de eindklant vaak via de architect of stylist binnenkomt. Maar ook stukadoors, afbouwers en andere professionals kunnen er op afspraak terecht om zich te oriënteren op de mogelijkheden van hoogwaardige afwerkingen."

De kracht van Kerakoll ligt volgens Lodder in het complete en goed doordachte systeem. "Van onderlaag tot toplaag, alles is onderbouwd, getest en voldoet aan de strengste eisen en normen. Dat is belangrijk voor toepassingen in bijvoorbeeld wellnesscentra, horecagelegenheden of publieke ruimtes, waar materialen aan specifieke eisen moeten voldoen. Maar ook in particuliere interieurs bewijzen deze producten hun waarde door hun esthetiek en duurzaamheid." De showroom in Culemborg dient niet alleen als inspiratieplek, maar ook als etalage van het vakmanschap en de productkwaliteit die Lobouw wil overbrengen. "Het is onze manier om het decoratieve segment te professionaliseren. Niet door zomaar producten te verkopen, maar door

context, uitleg en technische onderbouwing te bieden," aldus Lodder. "Dat sluit goed aan bij onze visie: we willen vakmensen helpen om niet alleen mooi, maar ook verantwoord en duurzaam werk te leveren."

OPLEIDING EN OVERDRACHT VAN VAKKENNIS

Lobouw organiseert regelmatig trainingen en workshops, met name in de ruime praktijkruimte in Dordrecht. "Vier à vijf keer per jaar nodigen we verwerkers uit om kennis te maken met nieuwe technieken of producten," zegt Lodder. "We

houden het bewust kleinschalig, want het vergt voorbereiding, aandacht en begeleiding. Maar het draagt wel bij aan de verspreiding van vakkennis en kwaliteitsbewust werken."

FOCUS OP DE KLANT

Wat voor Lodder centraal staat, is het persoonlijke contact. "Mensen kopen niet bij Lobouw, ze kopen bij iemand van Lobouw. Onze mensen maken het verschil. We willen meer zijn dan een verkooppunt; we willen partner zijn van de vakman."

Dashboard Biobased Bouwen

Biobased bouwen is in opmars. Met de Nationale Aanpak Biobased Bouwen (NABB) wil de overheid bereiken dat in 2030 minstens 30% van de nieuwbouw én renovatie wordt uitgevoerd met biobased materialen. Via het nieuwe dashboard, dat Buildsight heeft ontwikkeld in opdracht van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijk Ordening (VRO), zijn nu voor het eerst meetgegevens in te zien. Hiermee krijgt het ministerie inzicht in waar Nederland staat én kunnen bouwers en afbouwers zien waar de kansen liggen.

Bij biobased bouwen worden natuurlijke, hernieuwbare grondstoffen gebruikt zoals hout, vlas, hennep en olifantsgras. Deze materialen slaan CO₂ op in plaats van het uit te stoten en verbeteren het binnenklimaat. Biobased is onder meer toe te passen als duurzame isolatie, binnenwanden, wandafwerking en vloeren.

OPVALLENDE BEVINDINGEN

Uit de eerste monitorgegevens blijkt dat Oost-Nederland voorop loopt in het gebruik van biobased materialen. Hoewel er wordt gesproken dat biobased bouwen en isoleren aan een opmars bezig is, bestaat momenteel

slechts 3% van de massa van nieuwbouwwoningen uit biobased materialen. Daarbij scoren vrijstaande woningen en rijtjeshuizen iets beter dan appartementen. Isolatie met biobased producten blijft sterk achter. Typisch, want hiervoor zijn echt al goede producten te verkrijgen (noot van de redactie: lees hierover ook het artikel op pagina 22 en 23). Dit biedt dus veel ruimte voor groei. Vooral voor afbouwbedrijven die hun aanbod willen verduurzamen, liggen hier volop kansen.

MILIEUPRESTATIES

Bij nieuwbouwprojecten is de

MPG-berekening (MilieuPrestatie Gebouwen) inmiddels een verplicht onderdeel van de aanvraag voor een omgevingsvergunning. Dit is zowel voor woningen als kantoren verplicht. Met die berekening wordt de milieubelasting van gebruikte materialen in een gebouw bepaald. Hoe lager de MPG, hoe duurzamer het materiaalgebruik. Op 1 juli 2021 is de MPG-norm voor de nieuwbouw van woningen aangescherpt naar 0,8. De norm voor kantoren is 1,0. Het voornemen is om zowel de norm voor woningen en kantoren over de tijd aan te scherpen. Ook zal de norm worden verbreed naar andere type gebouwen.

Inspirerend voorbeeld

De gemeente Amsterdam kreeg onlangs 4,5 miljoen euro subsidie van de Europese Commissie voor het biobased isoleren van 556 sociale huurwoningen en de monumentale Centrale Markthal. Doel van de gemeente Amsterdam is om te laten zien dat natuurlijke isolatiematerialen ook prima toepasbaar zijn in sociale woningbouw én monumenten. Ze geven ook extra subsidie aan huiseigenaren die biobased isoleren.

Volgens de gemeente zijn de voordelen duidelijk: betere luchtvochtigheid, minder hittestress, een stabiel binnenklimaat én CO₂-opslag.

OPENBARE INFO

Het NABB-dashboard is openbaar en biedt (straks) waardevolle informatie voor strategische keuzes. Komende tijd wordt de monitor namelijk verder uitgebreid. Buildsight gaat vastleggen welke isolatiematerialen worden

gebruikt en hoeveel bedrijfspanen worden gerenoveerd met biobased materialen.

WAT KUN JIJ MET HET DASHBOARD?

- Zien in welke regio's biobased bouwen toeneemt
- Trends analyseren om (eventueel) je productaanbod op aan te passen
- Gegevens verzamelen om je gesprekken met opdrachtgevers en architecten te kunnen onderbouwen
- Bouwen aan een duurzaam bedrijfsprofiel zodat je door biobased ontwerpers en bouwers gevonden wordt.

GEBRUIK MAKEN VAN DE KANSEN

Hoewel in onze sectoren de indruk leeft dat klanten snel kiezen voor een traditioneel product als ze merken dat biobased oplossingen duurder zijn in aanschaf, laat de branchemonitor zien dat biobased bouwen aan de gang is. Overheid, opdrachtgevers en woningcorporaties gaan er steeds meer op sturen. Voor afbouwbedrijven die zich tijdig voorbereiden, liggen de kansen voor het oprapen. ■

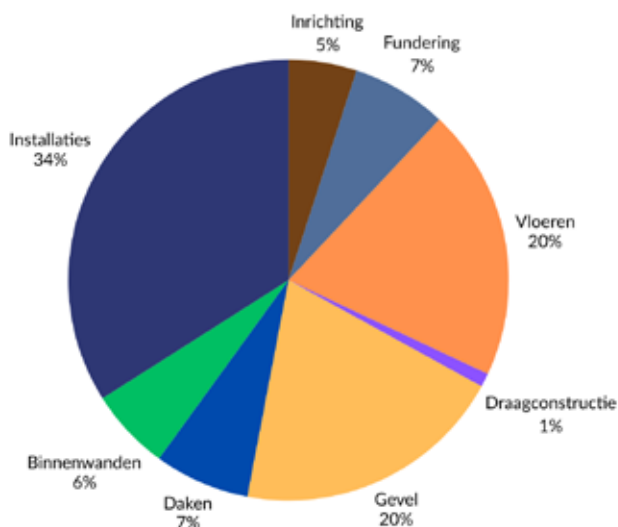
Branchemonitor Afbouw

Log op noa.nl in op het besloten ledengedeelte en klik door naar de Branchemonitor Afbouw. Bij de downloads tref je de PowerPoint voor begunstigde leden waarin je informatie aantreft over de biobased bouwen monitor.

Of scan de QR-code om direct naar de databank van NABB te gaan.

MPG verdeling rijwoningen

OUDERWETS MOOI HANDWERK

Pickkers werkt met materialen van verschillende leveranciers. "Onder andere Strikolith, STO, Alsecco; ze hebben allemaal mooie systemen. Tenzij het bestek het voorschrijft, werken we liever niet met pasteuze mortels. Een cementeuze mortelweefsellaag kun je indien gewenst "ouderwets" onder de rei zetten.

BUITENGEVELISOLATIE

De allerbeste woningsisolatie bereik je met een buitengevelisolatiesysteem. Deze villa heeft een 16 cm dikke EPS isolatie gekregen, afgewerkt met STO. De 1,5 mm korrel in de sierpleister geeft de juiste looks en is tegelijkertijd fijn genoeg om de gevel superstrak te pleisteren.

PROJECT**Villa in the park****Vakantievibes in een stadspark**

Vergeet Ibiza, Mykonos en Marbella: deze luxe villa, aan de rand van het Alkmaarse stadspark, ontwierp architect Jeroen de Nijs voor een gezin dat ook thuis graag verleidelijke vakantievibes wil voelen. NOA-lid Björn Pickkers zorgde met zijn team voor een superstrak buitengevelisolatiesysteem met een kunstharsgebonden sierpleister én steenstrips, die niet te onderscheiden zijn van echt natuursteen. De flagstones op de schoorsteen werden zowel buiten als binnen toegepast. In combinatie met de

grote raampartijen geeft dit in de riante living bij het haardvuur alsnog het gevoel middenin de natuur te leven. In het binneninterieur zijn hout en microcement gebruikt om een bijna mediterrane sfeer te geven. Stukadoors- en Afbouwbedrijf Pickkers B.V. is gespecialiseerd in het isoleren, aanbrengen van steenstrips en stukadoren van gevels en combineert de nieuwste technieken en innovatieve oplossingen met ambachtelijk handwerk. Vanwege hun eersteklas kwaliteit zijn ze een veelgevraagd partner in het hoge segment.

Foto: Jeroen de Nijs BNI BV Interior Architect

UP & DOWN VERLICHTING

"Ik ben geen fan van up and down lights op een gestucte gevel", meent Björn. Elke stukadoor zal het met hem eens zijn. Op verzoek van de architect is het bij het gastenverblijf en poolhouse wel gedaan. "De zijkant van de villa heeft naar achter hellende kolommen, die we ook volledig hebben gestuct. Daar zijn grondspots in de tuin geplaatst, die de kolommen aanlichten. Het kost wat extra aandacht maar het geeft wel een geweldig effect."

NET ECHT

De architect koos voor Geopietra steenstrips, type Cascata. Pickkers werkt graag met de steenstrips van The Flagstone Company. Ze zijn handgemaakt, niet van echt te onderscheiden, geschikt voor binnen en buiten én luchtdoorlatend. Het stoere uiterlijk past zowel in traditionele als moderne projecten.

Hardwerkende vakmensen hoef

Terwijl Ramon Jager en Hendrik Ruys aan tafel schuiven voor dit interview, overleggen ze al druk over het laatste gesprek met de vakbonden over een nieuwe cao. Ramon nam dit voorjaar het stokje van Hendrik over als delegatieleider namens werkgevers. Aan alles is te merken dat ze volledig op elkaar ingespeeld zijn en aan een half woord van de ander genoeg hebben. Voor NOA Magazine willen ze er wel meer over vertellen, alhoewel de drukbezette ondernemers ook niet het achterste van hun tong willen laten zien: "Onze collega's van FNV en CNV zullen dit immers zéker lezen..."

Hendrik Ruys

Hendrik Ruys heeft een indrukwekkende staat van dienst: decennialang combineerde hij het directeurschap van meerdere bedrijven met bestuurswerkzaamheden, penningmeester- én voorzitterschap bij NOA. Ook Ramon Jager heeft zijn eigen stukadoorsbedrijf en daarnaast talloze functies in besturen en commissies. "Tja, je rolt er een beetje in he", beginnen ze nonchalant aan het gesprek. Inzicht vanuit het penningmeesterschap van NOA vinden beiden wel handig voor de onderhandelingsdelegatie over de cao. "Door die functie krijg je een goed beeld van het grote speelveld en weet je hoe de hazen lopen", meent Hendrik. "Het is belangrijk om opgedane kennis tijdig over te dragen, zodat die niet verloren gaat. Ramon heeft al meerdere rondes mee onderhandeld, dus we hebben door de jaren heen samen heel wat uren besteed aan voorbereiding, strategiebepaling, taakverdeling en het doorrekenen van mogelijkheden en alternatieven."

RAMON, WAT HEB JE VAN DE 'LEERSCHOOL' VAN HENDRIK OVERGENOMEN EN WAT DOE JE ANDERS NU JIJ DE DELEGATIELEIDER BENT?

"Hendrik heeft altijd een rustige, zelfverzekerde houding en heeft me

geleerd om vooral geduld te houden gedurende het proces. Nu ik eindverantwoordelijk ben, stuur ik het proces natuurlijk wel op mijn eigen manier. Ik hoor graag eerst de inbreng van anderen en wil zelf precies begrijpen en doorrekenen welke effecten een nieuw idee kan hebben."

EN HENDRIK, WAT HEB JIJ VAN RAMON GELEERD IN DE JAREN DAT JULLIE SAMENWERKTEN?

"Een goede voorbereiding! Ik ben iets minder van de details, maar heb mogen ervaren dat het gedegen voorwerk van Ramon echt voordelen kan hebben. En dat ik niet meteen moest doorschakelen naar de vierde versnelling, maar ook de delegatie en achterban mee moest nemen in het proces."

Beiden erkennen dat het waardevol is om een sparringpartner te hebben. "Het samenspel is bij cao-onderhandelingen heel belangrijk", geeft Hendrik aan: "Choose your battles. De hele delegatie moet voor hetzelfde willen gaan." "Daarom vind ik die voorbereiding en ruggespraak ook zo belangrijk", vult Ramon aan. "En het blijft altijd een goed streven om - niet alleen tijdens cao-onderhandelingen - er achter te komen wat voor de andere partij het belangrijkste is", meent

je niet te pamperen

Hendrik, "want ook die moet met een goed verhaal thuis kunnen komen. Bij een goed resultaat zijn beide partijen een heel klein beetje ontevreden."

WAT VINDEN JULLIE BELANGRIJK DAT ER COLLECTIEF GEREGLD WORDT?

"Opleiden en pensioen", zegt Hendrik direct zonder twijfel. "En duurzame inzetbaarheid", vult Ramon aan. "Het creëren van een gelijk speelveld geeft iedereen een goede basis. Niemand heeft belang bij wildwest spektakels in de sector." Bovendien kun je met een collectieve afspraak zaken regelen die voor een individuele werkgever niet of uiterst moeilijk te maken zijn.

MOGEN WE TROTS ZIJN OP WAT ER IN DE CAO-AFBOUW IS AFGESPROKEN?

"Best wel", vinden beiden. "Jaren geleden hadden we een cao met wel erg veel kerstballen", vindt Hendrik. "Jan van de Kant is destijds al begonnen om de overdaad er uit te halen, want niet elke bijzondere situatie hoeft in een cao beschreven te staan. Het afschaffen van de vakantiebepaling zorgde bijvoorbeeld destijds dat werkgevers daardoor minder administratiekosten hadden. De 55 min regeling is ook een mooi voorbeeld. Die besparingen konden worden omgezet in een loonsverhoging voor werknemers."

"Het is ook goed om rond te blijven kijken en te zien wat andere partijen afspreken", meent Ramon. "Het blijft jammer dat de overheid het werkgevers zo moeilijk maakt om dienstverbanden aan te gaan. De gevolgen van de wetgeving bij ziekte is écht een fors risico voor kleine werkgevers. Mijns inziens wordt dat nog steeds onderschat."

"We mogen hier ook wel opmerken dat we aan TBA goede ondersteuning hebben", merkt Hendrik op. "Hun rol is bij de cao altijd op de achtergrond,

maar ze verrichten veel en deugdelijk werk voor sociale partijen. Dat mag ook wel eens gezegd worden. TBA levert de onafhankelijk voorzitter tijdens de onderhandelingen en ze hebben veel kennis omdat ze niet alleen de uiteindelijke cao-teksten maken, maar ook voor partijen allerlei cao-regelingen uitvoeren.

HENDRIK, NU JE GEEN ONDERDEEL MEER UITMAAKT VAN DE ONDERHANDELINGSDELEGATIE, HEB JE NOG EEN BOODSCHAP VOOR DE VAKBONDEN?

"Ja, er mag wel wat meer oog komen voor ondernemerschap! Onze bedrijfstak bestaat uit ongelooflijk hardwerkende mkb'ers, die écht het beste voor hebben met hun mensen. De vakbonden vind ik té beschermend. Onze vakmensen hoeft je echt niet te pamperen, dat vinden ze alleen maar frustrerend." "Klopt, laten we ze vooral niet betuttelen", stelt ook Ramon voor. "Laat werknemers zelf oplossingen bedenken en keuzes maken. Werkgevers denken graag mee, maar niet alles hoeft van tevoren al geregeld te zijn. Vakbonden moeten snappen dat we het moeten verdienen met de dagen dat er gewerkt wordt en niet met de dagen dat werknemers thuis zitten." ■

Ramon Jager

Update cao-onderhandelingen

NOA, FNV en CNV-Vakmensen waren vervroegd met elkaar om tafel gaan zitten voor een nieuwe cao na 2025, zodat continuering van de zware beroepenregeling alvast kon worden geregeld. Partijen zijn uit elkaar gegaan met de constatering dat cao-afspraken er nu niet in zitten: vakbonden willen geen tweejarige cao sluiten met een beperkt aantal afspraken, terwijl NOA voor rust en duidelijkheid zeer beslist een cao van twee jaar wil sluiten. Er wordt nu teruggevallen op de oorspronkelijke onderhandelingsdata, te beginnen in oktober.

Meerwerk; wijzen op prijsverhoging of had de opdrachtgever dat uit zichzelf moeten begrijpen

Tekst: Ingeborg van Leusden van Van Gorcom Advocaten **Bel:** 0318-500001 **Mail:** leusden@vangorcomadvocaten.nl

Voor u als ondernemers zal het dagelijkse kost zijn. Meerwerk. Een werk wordt praktisch nooit zo uitgevoerd als het is aangeboden. Er zijn altijd wel wijzigingen, aanvullingen of verrassingen die maken dat er meerwerk uitgevoerd moet worden.

De hoofdregel is dat u als ondernemer de opdrachtgever bij meerwerk moet wijzen op de prijsconsequentie. In gewone mensentaal: u moet duidelijk aangeven dat de prijs hoger wordt en het liefst ook met hoeveel de aanneemsom wordt verhoogd. In de wet is hier een uitzondering op en dat is in geval de opdrachtgever de prijsconsequentie uit zichzelf had moeten begrijpen. Is uw opdrachtgever een particulier dan is de kans heel klein dat een rechter aan deze uitzondering toe zal komen. Is uw opdrachtgever een zakelijke partij, dan is de kans iets groter, maar nog altijd gering.

In een recent vonnis waarin een NOA-lid uitvulspecie als meerwerk in rekening had gebracht, heeft de rechter geoordeeld dat de opdrachtgever had moeten begrijpen dat het meerwerk voor extra kosten zou zorgen.

Het NOA-lid had in de offerte al staan dat uitvulspecie achteraf zou worden berekend en had daar een rekeneenheid in opgenomen. Of en hoeveel er nodig was, was vooraf niet bekend. Wel zaten er gaten in de vloer en had de

opdrachtgever in eerste instantie aangegeven dat hij de gaten zelf zou opvullen. Bij de start van de werkzaamheden was dat echter niet (niet afdoende) gedaan. Afgesproken werd dat het NOA-lid dat verder zou uitvullen met deze uitvulspecie, zodat de resterende werkzaamheden ook direct konden worden uitgevoerd.

Zoals dat helaas wel vaker het geval is, is niet (of niet voldoende bewijsbaar) gesproken over de prijs van deze werkzaamheden en achteraf zei de opdrachtgever dat hij hiervoor niet wilde betalen. Hij vond het bedrag veel te hoog en betwiste ook de hoeveelheid die gebruikt was.

De rechter maakt daar in dit vonnis korte metten mee. De rechter overweegt in dit vonnis dat de opdrachtgever wist wat de kosten waren van uitvulspecie. Hij wist ook dat dit door het NOA-lid uitgevoerd ging worden.

Dat hij niet wist wat de omvang was van de prijsverhoging is niet van belang, omdat hij wel wist - of had moeten begrijpen - dat er met het uitvoeren van die werkzaamheden door het NOA-lid kosten aan verbonden waren. Daarom hoefde het NOA-lid er in dit specifieke geval niet specifiek meer voor te waarschuwen.

Een mooie overwinning, maar een waarschuwing van mijn kant om toch altijd wel die prijswaarschuwing te geven. Een appje is zo getypt en kan zomaar een lange juridische procedure - met alle kosten van dien - voorkomen. ■

Geef
altijd een
prijswaar-
schuwing

Alles bij de hand. Bestel de gratis Rockfon Catalogus.

Bestel hier:
rockfon.nl/catalogus

Sounds Beautiful

Kun je ook circulair of biobased smeren?

Vorig jaar legden we de afbouwsector langs de duurzaamheidslat. Maar is dat wel genoeg? Afspraak is dat de Nederlandse economie in 2050 volledig circulair zal zijn en de bouw in 2030 50 procent minder grondstoffen mag gebruiken dan dat we nu doen. Dat is al over vijf jaar. Kan dat überhaupt wel? NOA Magazine onderzoekt dit jaar hoe circulair de verschillende hoofdsectoren al zijn en hoe circulair ze kunnen worden. In dit nummer: Stukadoors & Afbouw.

De bouwsector staat voor een fundamentele transitie naar circulaire en biobased materialen. Dat raakt ook het stukadoorsvak, zegt Marjet Rutten van Building Balance, een landelijk transitieprogramma dat de toepassing van biobased bouwmaterialen wil versnellen. "Ik heb nog nooit een thema meegemaakt met zoveel tractie als biobased bouwen," zegt Rutten. "Het wordt breed gedragen door verschillende partijen binnen de bouwkolom." Dit enthousiasme vloeit volgens haar voort uit de vele voordelen van biobased materialen. "Ze hebben een lage CO₂-uitstoot, slaan CO₂ op, kunnen lokaal geproduceerd worden en zorgen voor een gezonder binnenklimaat door betere vochtregulatie," aldus Rutten.

Specifiek binnen de afbouwsector ziet Rutten interessante kansen, hoewel zij ook erkent dat niet elke stukadoor

direct grote stappen kan zetten: "Voor de pure stukadoor, die alleen aan het smeren is, zijn de mogelijkheden nu nog beperkt." Stukadoors kunnen desondanks wel degelijk een belangrijke rol spelen, hoewel traditionele stucproducten zoals cement en gips nog dominant zijn. Rutten wijst op alternatieven zoals leemstuc die al volop beschikbaar zijn en een duurzame optie vormen. "Leemstuc heeft bijvoorbeeld uitstekende vochtregulerende eigenschappen en draagt bij aan een gezonder binnenklimaat," legt ze uit. Wel benadrukt ze dat het belangrijk is om bewust te zijn van de eigenschappen van biobased materialen: "Als je een vochtregulerend biobased materiaal vervolgens volledig afsluit met een verflaag, verlies je dat specifieke voordeel."

BEWEZEN EFFECTIEF

Specifiek voor de afbouw- en

stukadoorssector betekent dit een verschuiving naar materialen zoals hennep- en vlaswol isolatie en afbouwplaten gemaakt van allerlei vezels. Deze producten zijn bewezen effectief en winnen aan populariteit.

"Bedrijven hebben nu nog de kans om te experimenteren en ervaring op te doen met deze materialen," stelt Rutten. "Het laaghangend fruit, zoals hennepwol en vlaswol, is al goed getest en gecertificeerd. Deze materialen zijn bewezen veilig en effectief, al zijn ze momenteel soms nog iets duurder dan traditionele producten. Maar als je bijvoorbeeld kijkt naar de Renoplaat van Isovlas dan is het ook door de snelle verwerking zelfs een goedkopere oplossing." Rutten verwacht dat de sector de komende jaren aanzienlijk zal veranderen. "De fabrikanten van pleisters zullen zich steeds nadrukkelijker richten op biobased alternatieven. "Het gaat erom dat we

niet achterblijven," benadrukt Rutten. "Fabrikanten die op tijd investeren in innovatie en duurzaamheid kunnen in de nabije toekomst hun positie versterken. Voor stukadoors betekent dit nieuwe mogelijkheden om producten te gebruiken die beter aansluiten bij de eisen van opdrachtgevers én bij de maatschappelijke verantwoordelijkheid van hun bedrijf." Rutten benadrukt ook dat de noodzaak om te verduurzamen steeds urgenter wordt. "Veel traditionele producten die stukadoors nu gebruiken, mogen in de toekomst waarschijnlijk niet meer toegepast worden vanwege aangescherpte regelgeving op het gebied van milieu en gezondheid. Bedrijven moeten daarom nu al beginnen met het overstappen naar duurzame alternatieven om straks niet achterop te raken."

PIONIER IN NATUURLIJK STUCWERK

Peter van 't Westeinde, directeur van afbouwbedrijf Ecobouwen en groothandel Eco bouwmaterialen, gelooft al jaren in de kracht van natuurlijke afbouwmaterialen. "Toen wij ruim vijftien jaar geleden begonnen met leemstuc, werden we gezien als een soort idealisten," vertelt hij. "Er was toen nauwelijks markt voor en de kwaliteit van de beschikbare producten liet te wensen over. Maar dat is totaal veranderd. De producten zijn doorontwikkeld, producenten hebben fors geïnvesteerd in kwaliteit en wij durven inmiddels op leemstuc, kalkstuc en tadelakt dezelfde garanties te geven als op traditioneel stucwerk." Volgens Van 't Westeinde gaat het bij biobased afbouwmaterialen niet alleen om duurzaamheid. "Ze bieden ook functionele voordelen, zoals betere vochtregulatie en een prettiger binnenklimaat. Dat maakt ze aantrekkelijk voor mensen met allergieën of voor wie gezondheid een belangrijk thema is in de woning."

VRAAG GROEIT - MAAR BLIJFT TWEDEDELIG

Van 't Westeinde ziet de vraag naar natuurlijke afbouwmaterialen al jaren stijgen, maar merkt ook dat er sprake is van twee duidelijk gescheiden klan-

tengroepen. "Enerzijds heb je mensen die heel bewust kiezen voor duurzaam en circulair bouwen, vaak met een holistische visie op wonen en bouwen. Anderzijds is er een groep die vooral valt voor de uitstraling van natuurlijke stucproducten: de warme kleur, de ambachtelijke uitstraling, het luxe karakter. Die groepen spreken elkaars taal vaak niet en zoeken ook andere informatie. Maar ze komen wél bij dezelfde materialen uit." Toch blijft de toepassing in de praktijk beperkt tot het hogere marktsegment, constateert hij. "Je zult geen leemstuc tegenkomen in de sociale woningbouw. De reden is simpel: het is duurder dan conventioneel stucwerk. En zolang prijs leidend is, vallen deze producten buiten de boot. Daar moet je eerlijk over zijn."

FABRIKANTEN BEWEGEN MEE

Tegelijkertijd ziet Van 't Westeinde beweging bij de grote fabrikanten van gips- en pleisterproducten. "Zij zijn echt bezig met verduurzaming van hun productieprocessen, mede onder druk van regelgeving. Sommige fabrikanten experimenteren met circulaire concepten, hergebruik van restmateriaal en CO₂-reductie in de keten. Dat juich ik toe. Want hoe breder het aanbod, hoe sneller de hele sector kan verduurzamen." Volgens hem zullen bedrijven die nu nog twijfelen over hun koers, straks ingehaald worden. "De regelgeving wordt strenger, materialen die nu nog mogen worden toegepast, verdwijnen straks uit de schappen. Wie nu niet anticipeert, krijgt het straks moeilijk."

ZELFBOUWERS EN HET VAKMANSCHAP

In zijn rol als leverancier ziet Van 't Westeinde ook dat met name zelfbouwers en particuliere opdrachtgevers steeds vaker kiezen voor duurzame afbouwmaterialen. "Dat is op zich een positieve ontwikkeling. Maar het brengt ook een risico met zich mee. Veel mensen onderschatten hoe specialistisch stukadoors eigenlijk is. Leemstuc bijvoorbeeld is vergevingsgezind qua materiaal, maar vraagt

wel om gevoel en techniek. Als het dan niet lukt, geven mensen soms het materiaal de schuld, terwijl het vakmanschap ontbreekt." Eco Bouwmaterialen biedt uitgebreide ondersteuning, instructies en workshops aan om klanten goed op weg te helpen. Toch blijft zijn boodschap helder: "Goed stucen leer je niet uit een boekje. Het is en blijft een ambacht. Als sector moeten we zorgen dat dat vakmanschap behouden blijft, juist nu er nieuwe materialen en toepassingen bijkomen."

BLIJF IN GESPREK

Rutten adviseert stukadoorsbedrijven om goed in gesprek te blijven met hun leveranciers en duidelijk aan te geven dat de markt rijp is voor duurzame innovaties. "Hoe sneller en beter fabrikanten reageren, hoe gemakkelijker het voor stukadoors wordt om hun vak op een toekomstbestendige manier uit te oefenen," besluit ze. ■

Via de site van Building Balance zijn verschillende handige documenten te down-loaden over het gebruik van biobased afbouw-materialen.

Scan daarvoor de QR-code:

Steenhouwerij van de ambacht ontmoet tech op ROC Midden-Nederland

Wie denkt dat het vak van natuursteenbewerker stoffig en ouderwets is, vergist zich volgens docent en steenhouwer Corry Kussendrager van het ROC Midden-Nederland. De mbo-opleidingen Natuursteenbewerker (niveau 2), Allround Natuursteenbewerker (niveau 3) en Werkvoorbereider Gespecialiseerde Aannemerij (niveau 4) bieden juist een verrassende combinatie van traditioneel vakmanschap en moderne technologieën. "We hebben veel aandacht voor ambachtelijke technieken, maar evenzeer voor CNC-machines, AutoCAD en SketchUp. Bij ons gaat het echt om het totaalplaatje," aldus Kussendrager.

Kussendrager merkt dat er soms een verkeerd beeld heerst over de opleidingen. "Ik hoor weleens bedrijven zeggen dat onze opleidingen ouderwets zijn. Dan nodig ik hen altijd uit voor een gesprek", vertelt ze met enthousiasme. "Wij zijn absoluut geen stoffige opleiding. Integendeel, we combineren juist het beste van traditioneel vakmanschap met moderne technieken."

Deze combinatie wordt breed gedragen binnen het Branche Platform Afbouw. Studenten leren klassiekere vaardigheden zoals handmatige bewerkingen, schuur- en zaagprocessen, maar worden afhankelijk van hun gekozen richting, ook geschoold in de omgang met geavanceerde machines en digitale ontwerpprogramma's. De balans tussen oud en nieuw is volgens Kussendrager essentieel voor de toekomstbestendigheid van het vak.

FLEXIBILITEIT VOOR BEDRIJF EN LEERLING

Een belangrijk uitgangspunt van de opleidingen is flexibiliteit. "We passen ons aan bij wat bedrijven nodig hebben en wat studenten aanspreekt," legt Kussendrager uit. "De een wil vooral machinaal werken, terwijl de ander zich liever verdiept in het ambachtelijke. Bij ons krijgt iedereen beide kanten mee, maar de nadruk kan verschillen per student." Ondanks deze flexibele aanpak merkt Kussendrager dat de interesse van studenten voor nieuwe technologieën

toekomst: technologie land

wisselend is. "We hebben onlangs een SketchUp-training georganiseerd, omdat deze behoefte door de branche duidelijk werd uitgesproken. Helaas waren niet alle studenten enthousiast. Die wisselende reacties horen er bij en maken ons vak juist uitdagend."

BREDE KENNIS ESSENTIEEL

De opleidingen richten zich niet alleen op het aanleren van praktische vaardigheden. Even belangrijk vindt Kussendrager het meegeven van een brede basiskennis, inclusief materiaalkennis, bouwkunde en een algehele bewustwording van het vak. "We willen dat studenten niet alleen leren hoe iets moet, maar vooral waarom ze iets doen," benadrukt ze. "Studenten moeten bijvoorbeeld op straat lopen en zich afvragen hoe bepaalde constructies zijn gemaakt en waarom bepaalde materialen gebruikt worden. Het zich verwonderen en afvragen hoe iets functioneert is een groot goed."

Volgens Kussendrager is dit precies wat de opleiding onderscheidt van interne bedrijfsopleidingen. "Bij intern opleiden leren leerlingen vaak alleen specifieke handelingen en bedrijfsprocessen, zonder echt te begrijpen wat en waarom ze iets doen. Wij gaan verder dan dat en willen studenten opleiden tot volwaardige, bewuste vakmensen."

UITDAGINGEN EN KANSEN

Ondanks de uitdagingen ziet Kussendrager ook kansen. De studentaantallen zijn de afgelopen jaren redelijk stabiel gebleven, maar er is altijd ruimte voor groei. "Onze opleidingen zijn juist ontzettend relevant omdat we inspelen op ontwikkelingen in de markt. Het gebruik van CNC-machines en digitale technieken, gecombineerd met de kennis en kunde van de "oudere" technieken, zorgt ervoor dat onze studenten klaar zijn voor de toekomst."

TOEKOMSTPERSPECTIEF

Kussendrager benadrukt dat de opleidingen bewust inzetten op het gebruik van nieuwe technieken. "We moeten af van het idee dat ambacht alleen met handwerk te maken heeft. CNC-machines en digitale tekenprogramma's horen net zo goed bij het vak als de traditionele technieken. Het ene versterkt het andere juist."

De opleidingen aan het ROC Midden-Nederland staan voor toekomstgericht vakmanschap, waarbij studenten niet alleen klaargestoomd worden voor de arbeidsmarkt, maar ook leren om met een kritische en nieuwsgierige blik naar hun vak en de wereld te kijken. "Wij leiden studenten op tot bewuste vakmensen die flexibel zijn en blijven leren," besluit Kussendrager. "Dat is precies wat de natuursteenbranche nodig heeft." ■

FAVORIETE WERK

"Wat ik het allerleukste werk vind is als ik met een klant aan tafel zit voor een werkopname en het mag hebben over materiaalkeuzes, kleuren, structuren etc. En na dat gesprek het project van A tot Z mag maken. Starten met slopen en daarna aan de slag met het stucwerk, tegelwerk en timmerwerk. Waarbij we een prachtig eindresultaat neerzetten."

FAVORIETE WERKPLEK

"Ik ben veel onderweg, maar word het gelukkigst als ik op een lopend project ben. Daar overleg ik met de klant, bespreek ik werkzaamheden met mijn medewerkers en zorg ik dat alles op rolletjes verloopt. Tja, een project is dus eigenlijk wel mijn favoriete werkplek."

MEEST GEBRUIKTE EMOTICON

"Het duimpje... Oh nee ik gebruik toch het meest de spierbal emoticon. Als er een project goed is verlopen stuur ik die, maar ook als de jongens aangeven dat ze klaar zijn met hun werkzaamheden geef ik ze een armpje. Toch een leuke vorm van waardering."

FAVORIETE VERVOERMIDDEL

"Mijn auto, waarmee ik langs alle projecten ga. Hij is ook groot genoeg om bijvoorbeeld zakken Goudband in te vervoeren. Maar ook hoekprofielen en tegelprofielen passen erin. Komen ze iets te kort op de bouw, dan zorg ik dat het er komt."

FAVORIETE TELEFOON APP

"Zowel privé als zakelijk zijn dit Instagram en Pinterest. Instagram vind ik heerlijk om doorheen te scrollen. Pinterest gebruik ik om ideeën op te doen voor klanten, die ik later met ze bespreek en kan laten zien welke mogelijkheden er met stucwerk zijn."

GUILTY PLEASURE

"Dat zijn B&B Vol Liefde en Married at first Sight (MAFS). Ik kijk eigenlijk weinig tv, maar deze programma's mag ik van Roderick niet eens alleen kijken. B&B is echt voor op vakantie, heerlijk om samen een uurtje tv te kijken. Maar ook MAFS kijken we samen. We hebben zelfs een app-groep met familie en vrienden waarin we alles bespreken en delen wat opvalt bij MAFS en B&B. Zelfs met de jongens op de zaak heb ik het er regelmatig over. Ja, dit is echt mijn guilty pleasure."

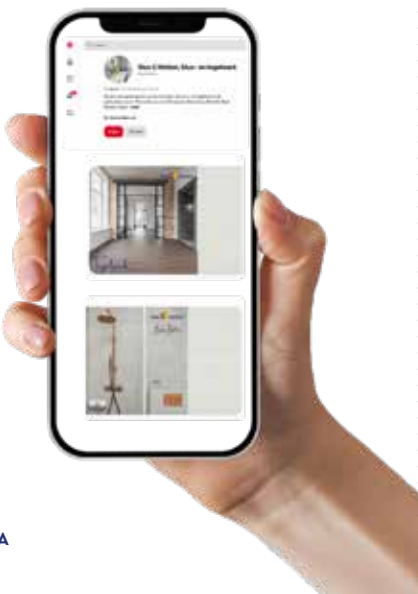
FAVORIETE VAKANTIEBESTEMMING

"Dat is voor mij toch wel Lapland. Het is een magisch sprookje als je daar bent. Op pad met husky's. Een toertocht maken met sneeuwscooters. Of een rendiersafari maken. In een woord geweldig."

FAVORIETE GEREEDSCHAP

"Ik regel veel zelf in mijn bedrijf, dus mijn favoriete gereedschap is toch wel mijn iPhone. Even snel reageren via WhatsApp. Ons online systeem kan ik via mijn telefoon benaderen, maar bellen doe ik ook veel. Ik overleg met mijn medewerkers, met de klant of met een leverancier. Ik kan écht niet zonder."

Must Haves

De persoonlijke favorieten van BN'ers

Yvonne Elting

Eigenaar bij Stuc E motion en bestuurslid van NOA Jong Talent. Getrouwd met Roderick en samen met zijn dochter Phileine wonen ze in Zuidhorn.

In deze rubriek kom je elke uitgave iets meer te weten over een BN'er (Bekende NOA'er) en mensen die je regelmatig bij NOA tegenkomt. Dit magazine de favorieten van Yvonne Elting, die je bij bijeenkomsten van NOA Jong Talent kunt tegenkomen.

Yvonne geeft het stokje door aan Remco Kroeze.

Arbeidsinspectie kondigt controles aan op vloeren- en stukadoorsbedrijven

De Nederlandse Arbeidsinspectie start in september 2025 met intensieve controles bij bedrijven die zandcementdekvloeren leggen en bij stukadoorsbedrijven. Carin Benders, coördinerend inspecteur en projectleider bij de Arbeidsinspectie, waarschuwt dat bedrijven die de al jarenlang geldende afspraken over fysieke belasting niet naleven, onmiddellijk stillegging van werkzaamheden riskeren.

Vloerenbedrijven houden zich al ruim tien jaar niet goed aan de afspraken die in 2014 werden vastgelegd door de Arbeidsinspectie, NOA, FNV Bouw en CNV Vakmensen. Deze afspraken waren bedoeld om de zware lichamelijke belasting van werknemers drastisch te verminderen. Toch constateert de Arbeidsinspectie nu dat hulpmiddelen, zoals mechanische rei-machines en vloerenrobots, vrijwel niet worden gebruikt. "Het is teleurstellend dat we terug zijn bij af, met werknemers die nog steeds of weer handmatig en op hun knieën werken", zegt Benders.

GEEN NIEUWE REGELS, MAAR HANDHAVING BESTAANDE AFSPRAKEN

Benders benadrukt dat de Arbeidsinspectie geen nieuwe regels oplegt. "We controleren alleen op afspraken die bedrijven al sinds 2014 hadden moeten naleven. Er is niets nieuws onder de zon. Het enige verschil is dat we nu direct werkzaamheden

stilleggen bij overtredingen, vanwege ernstig gevaar voor de gezondheid van werknemers." Het nieuwe controleproject loopt tot eind 2026 en richt zich per periode op specifieke beroepsgroepen binnen de bouw. De controles bij zandcementdekvloerenbedrijven en stukadoors starten al in september van dit jaar. Benders benadrukt dat de Arbeidsinspectie ditmaal strikter optreedt: "Vroeger gaven we waarschuwingen of stelden we een eis. Nu gaan we bij overtredingen het werk onmiddellijk stilleggen vanwege ernstig gevaar voor personen." De Arbeidsinspectie legt uit dat fysieke belasting, hoewel vaak onderschat, ernstige en blijvende gezondheidsschade veroorzaakt, zoals gewrichtsklachten, rugpijn en langdurige arbeidsongeschiktheid. Deze risico's maken directe maatregelen noodzakelijk.

OPDRACHTGEVERS WORDEN AANGESPROKEN

De Arbeidsinspectie kijkt ditmaal niet alleen naar uitvoerende bedrijven,

maar richt zich nadrukkelijk ook op opdrachtgevers. Zij moeten al in de ontwerpfase maatregelen nemen om fysieke belasting tijdens de uitvoering te beperken. "Opdrachtgevers beseffen vaak onvoldoende hoe hun beslissingen over materialen en werkmethoden grote gevolgen hebben voor de gezondheid van uitvoerende werknemers", benadrukt Benders. Daarom controleert de Arbeidsinspectie ook nadrukkelijk V&G-plannen (veiligheids- en gezondheidsplannen). "Het is essentieel dat opdrachtgevers begrijpen dat hun keuzes in de ontwerpfase grote gevolgen hebben voor de fysieke belasting tijdens de uitvoering. Als blijkt dat hier onvoldoende rekening mee is gehouden, zullen we ook hen ter verantwoording roepen", benadrukt Benders.

OOK STUKADOORS ONDER DE LOEP

Naast vloerenleggers inspecteert de Arbeidsinspectie ook stukadoorsbedrijven. Hoewel daar minder strikte afspraken gelden dan voor zandcementdekvloeren, ziet Benders

Nederlandse Arbeidsinspectie
Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

"We controleren op afspraken die bedrijven al sinds 2014 hadden moeten naleven"

ook in deze sector overtredingen. "Stukadoors tillen regelmatig te zwaar en werken vaak zonder hulpmiddelen die fysiek werk kunnen verlichten," zegt ze. "Ook bij hen geldt dat fysieke belasting moet worden voorkomen of beperkt. Bij overtredingen kunnen ook hier werkzaamheden worden stilgelegd."

EXCUSES NIET GEACCEPTEERD

Benders verwacht dat bedrijven diverse excuses zullen aanvoeren, zoals 'we wisten het niet', 'we zijn het vergeten', of 'werknemers willen niet meewerken'. Voor deze argumenten is zij niet gevoelig. "Bedrijven hebben al ruim tien jaar de tijd gehad om deze maatregelen te implementeren. Ze weten precies wat ze hadden moeten doen. Het negeren hiervan is onacceptabel."

Volgens Benders wordt fysieke belasting vaak onderschat, omdat de schade niet direct zichtbaar is. "Het is een sluipmoordenaar die langzaam maar zeker blijvende gezondheidsproblemen veroorzaakt zoals gewrichtsklachten en rugpijn. En wat velen zich te weinig lijken te beseffen, is dat deze klachten op latere leeftijd onomkeerbaar zijn. Terwijl we allemaal zouden moeten willen dat iedereen gezond zijn pensioen kan halen."

PREVENTIEF HANDELEN NOODZAKELIJK

NOA-leden worden dringend geadviseerd preventieve maatregelen te nemen en beschikbare hulpmiddelen structureel in te zetten. De controles in het najaar zijn willekeurig en worden niet aangekondigd. "Dat doen we nooit", stelt Benders. "Want

dan krijgen we geen eerlijk beeld van de dagelijkse praktijk. Bedrijven hebben elf jaar lang geweten wat ze moesten doen, maar hebben werknemers blootgesteld aan fysieke overbelasting. Het is nu echt tijd om verantwoordelijkheid te nemen en serieus werk te maken van het terugdringen van fysieke belasting", besluit ze. ■

NIEUWS UIT DE SECTOR

Even bijblijven

MAT Afbouw viert 45-jarig jubileum

Op vrijdag 11 april jl. vierde MAT Afbouw haar 45-jarig jubileum én de feestelijke opening van het nieuwe bedrijfspand. Het succesverhaal van **Moderne Afbouw Technieken**, tegenwoordig bekend als MAT Afbouw, begon jaren geleden in 's-Hertogenbosch. In het ontwerp van het nieuwe pand is het laten zien van de 45 jaar bestaande naam MAT gecombineerd met natuurinclusiviteit en met de centrale groenzone van het bedrijventerrein. Tijdens een rondleiding kregen de genodigden een kijkje achter de schermen en ontdekten zij hoe MAT Afbouw werkt aan de toekomst. Aansluitend werd feestelijk geproost op het jubileum. NOA feliciteert MAT Afbouw met hun 45-jarig jubileum. ■

BENO wint internationale prijs!

Tijdens de 14^e editie van de Internationale Gyproc Trophy heeft NOA-bedrijf BENO Projectafbouw B.V. de eerste prijs gewonnen met de afbouw van het nieuwbouwproject Bejo Zaden in Warmenhuizen. Op 10 april wonnen ze de internationale Trophy in de categorie Business and Institutional. In deze categorie won BENO van maar liefst zeventien andere kanshebbers uit evenveel landen. Paul Bleeker nam de prijs in ontvangst. "We zijn erg trots om op dit podium te mogen staan. Het was een erg uitdagend project, vooral in het begin. Mede door de hulp van Gyproc Nederland hebben we een prachtig project opgeleverd. Dank jullie wel." ■

De Afbouwacademie
Trainingsprogramma

AGENDA

7 T/M 9 OKTOBER

PREFAB

De vakbeurs - en het kennisplatform - voor professionals in industrieel en modulair bouwen en renoveren.

Brabanthallen - 's-Hertogenbosch
www.prefabbeurs.nl

21 OKTOBER

Dag van de Afwerking

Dé plaats voor professionals uit de bouwsector om te netwerken, nieuwe oplossingen te ontdekken en kennis op te doen.

Brussels Kart Expo - Brussel
www.dagvandeafwerking.be

29 & 30 OKTOBER

Afbouw Vakdagen

Op 29 & 30 oktober 2025 organiseert Easyfairs, powered by NOA, in Evenementenhal Gorinchem een evenement voor alle professionals werkzaam binnen de afbouw-, schilders- en onderhoudsbranche.

Evenementenhal - Gorinchem
www.afbouwvakdagen.nl

In het online platform van De Afbouwacademie, een initiatief van NOA, FNV en CNV Vakmensen, staan allerlei klassikale en online trainingen, die in veel gevallen gratis of tegen een lage eigen bijdrage gevolgd kunnen worden. Door subsidie

Ontdek TOPIQ® Alpha

Met trots introduceert Knauf de nieuwste innovatie in plafonddesign: TOPIQ® Alpha. Deze hoogwaardige, gelamineerde minerale plafondtegels combineren uitstekende geluidsabsorptie met een ongeëvenaard vlak oppervlak. Lichtgewicht en eenvoudig te installeren, biedt TOPIQ® Alpha een kosteneffectieve oplossing voor moderne plafondontwerpen, perfect afgestemd op diverse toepassingen. ■

Meer info: www.knauf.com

Rockfon Black V2

Op 1 juni introduceerde Rockfon een vernieuwde versie van hun populaire Rockfon Black plafondpaneel: Rockfon Black V2. De nieuwe Rockfon Black - voortaan aangeduid als V2 - is voorzien van een geoptimaliseerd zwart vlies dat past binnen de duurzame koers van Rockfon. Met deze upgrade verhogen zij het percentage gerecycled materiaal naar maar liefst 59%. De CO2 voetafdruk blijft daarmee één van de laagste in de markt voor zwarte akoestische plafondoplossingen. ■

Meer info: www.rockfon.nl

vanuit het O&O-fonds, waardoor werkgevers verletkosten kunnen declareren voor de dagen dat werknemers op cursus zijn, wordt het extra interessant om het hele bedrijf bij te scholen. ■

Ga naar www.afbouwacademie.com

Wat ons opvalt op social media

ROC Midden Nederland

Koninklijk bezoek bij de opleiding Natuursteen Bewerken 🤖 Vorige week bezochten Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima restauratiebedrijf Meesters In om te praten over ambacht en vakmanschap in de restauratie van cultureel erfgoed. Onze docent Corry Kussendragers van de Natuursteenopleiding sprak met het koningspaar over haar vak en de unieke opleiding die we bieden bij de Tech Campus.

#mbo #natuursteenbewerken #techcampus #rocmn#Nieuwegein

📷 ROC Midden Nederland

Wilbert Teunissen

Gecertificeerde maar vooral geïnspireerde leemeesters in de Afbouw. Er is werk aan de winkel 🙌 !!! Dank NOA Afbouw - Jolanda Reede - Erica van Aken voor de fijne verzorgde ontvangst, lunch en perfecte ondersteuning. TROTS

in Wilbert Teunissen

Simon Schot

Vanmorgen aan 2 groepen op het Calvin College in Tholen voorlichting gegeven over ons bedrijf en het stukadoors vak. Hopelijk worden er jongeren enthousiast voor dit mooie vak.

in Simon Schot

Huijbregts Floorsystems

Wij geloven in de kracht van inzet en resultaat.

Boksen vraagt om discipline, respect en een ijzersterke mentaliteit – eigenschappen die wij als bedrijf dagelijks waarderen én ondersteunen. THE PUNCH BOXING TILBURG voegt hier op een succesvolle wijze waarden als focus en groei aan toe, waarden die zowel in de bokssport als in het bedrijfsleven onmisbaar zijn. Daarom zijn wij met trots sponsor van @haroldverhoekx en zijn team! 🥊🥇🏆

in Huijbregts Floorsystems

Ecophon

Tonga bestaat 40 jaar - en jij profiteert mee! We vieren samen met jullie een belangrijke mijlpaal, het 40-jarig bestaan van het Tonga-paneel! Sinds de jaren 80 heeft dit plafondpaneel zijn stempel gedrukt op akoestiek en design. Om dat te vieren, gaan we terug in de tijd met onze Retro Rewards-actie boordevol leuke prijzen. Doe mee aan onze Retro Rewards en maak kans op limited edition merchandise en een unieke hoofdprijs die je meeneemt naar het tijdperk van neonkleuren, cassettebandjes en arcadegames. Ben jij als afbouwer klaar om de jaren 80 opnieuw te beleven? Het is heel simpel, ga naar onze actiepagina via de link in bio en doe mee. Tonga combineert al 40 jaar akoestiek en topkwaliteit.

#ecophon #eurocoustic #tonga40jaar

Ecophon Nederland

IJsselmonde

Een frisse groene wind door ons kantoor 🌿🍷

We hebben ons kantoor een Rotterdamse boost gegeven - en dat mag gezien worden. We hebben een prachtige muurschildering laten maken door Melissa Moria vol Rotterdamse iconen die meteen sfeer en karakter geven. Daarnaast is er een toffe moswand geplaatst door Anne Celeste Collection die niet alleen groen oogt maar ook rustgevend werkt en de akoestiek verbeterd. Beide creaties geven naast de kleur en inspiratie ook de tastbare connectie met #Rotterdam - de stad waar we met trots werken én wonen. Dank aan Melissa Moria en Jarno Van Krimpen voor het mooie werk! Kom gerust eens langs om het in het echt te bekijken.

#rotterdam #kantoorleven #muurkunst #moswand #interieurinspiratie #melissam

IJsselmonde

Gepla

Gepla BV neemt Schelp Bouw & Interieurs BV over: strategische uitbreiding in Brabant en samen sterker!

Wij zijn trots te kunnen melden dat wij Schelp bouw & interieur BV gevestigd te Eersel hebben overgenomen. Deze overname is een belangrijke stap in de strategie om, na de succesvolle opening van een vestiging in Udenhout, onze activiteiten in Brabant versneld uit te breiden. Schelp Bouw & Interieur BV had daarentegen de wens aan te sluiten bij een professionele organisatie om de hedendaagse uitdagingen in bedrijfsvoering het hoofd te bieden en hiermee haar continuïteit veilig te stellen.

Gepla

Gebr. Barents

115 jaar, en strakker dan ooit!
Gebr. Barents bestaat 115 jaar - dat zijn 1.380 maanden, 6.095 weken en ontelbaar veel vierkante meters perfect gestucte muren en plafonds. Van opa's pleisterspaan tot de nieuwste technieken: ons vakmanschap zit in de familie, en dat blijf je zien (en voelen - maar dan liefst niet met je handen op de muur). Bedankt aan alle klanten, collega's en bouwvrienden die ons al die jaren hebben geholpen om Nederland een beetje strakker te maken. Letterlijk. Geen scheuren, geen bobbels, wél taart.

#GebrBarents #115jaarvakwerk #stukadoorvanhuisuit #muurvastvertrouwen #strakwerkal115jaar

Gebr. Barents

Jouw bericht ook op deze pagina? Tag ons in jouw bericht!

@NOA-afbouw

@noaafbouw

@noa-afbouw

Geurloze antislipvloer voor horeca

Turbodec overtuigt met korte plaatsingstijd bij keukenrenovatie Grand Hotel Beatrix

Voor de renovatie van de keuken in Grand Hotel Beatrix in Huisduinen, Nederland was eigenaar Max Petter op zoek naar een instrooivloer als vervanging van de bestaande tegelvloer. "Die laatste bleek in de praktijk te glad, zeker in combinatie met vocht en vet. Bovendien is een instrooivloer ook heel makkelijk schoon te houden. En in een horeca keuken is hygiëne cruciaal."

Voor dit renovatieproject viel de keuze dan ook op Turbodec. Een antislip instrooivloer die wel tegen een stootje kan, geplaatst door Soldicoat B.V. "Nadat we deze instrooivloer leerden kennen tijdens de vloerendag van NOA, was dit project het geschikte moment om er voor het eerst mee aan de slag te gaan," vertelt Nils Aarnink, medezaakvoerder van Soldicoat. Het is de perfecte antislip instrooivloer voor horecaprojecten, maar vooral de snelle plaatsingstijd speelde hier een doorslaggevende rol. "Voor een klassieke instrooivloer ben je al snel een viertal dagen bezig, met telkens een verplaatsing heen en terug. Omdat de bouwplaats op zo'n 200 kilometer van ons bedrijf ligt, maakt dat een aanzienlijk verschil. Dankzij Turbodec konden we het volledige project afronden in één rit. We overnachtten ter plaatse en werkten de vloer de volgende ochtend af. Die efficiëntie is niet alleen voor de opdrachtgever, maar ook voor ons als uitvoerder bijzonder interessant."

Ook het geurloze karakter van Turbodec bleek een meerwaarde. "Tijdens de werken bleef het hotel gewoon open. Alleen het restaurant was gesloten.

Er was ons gezegd dat deze vloer niet zou stinken, wat handig was: onze hotelgasten hebben op geen enkel moment hinder ondervonden van de plaatsing," aldus hoteleigenaar Petter.

Een instrooivloer met een eigen karakter

Hoewel Turbodec sterk lijkt op een klassieke instrooivloer, zijn er in de uitvoering en plaatsing wel enkele technische verschillen. Sidec voor ziet daarom een gerichte opleiding in het eigen opleidingscentrum. Ook de plaatsers van Soldicoat volgden deze opleiding. "Hoewel onze mannen in eerste instantie het gevoel hadden dat ze niets nieuws meer gingen leren, bleek al snel dat Turbodec een aantal eigen kenmerken heeft. Niet moeilijker, maar anders. Die opleiding hielp hen om het systeem vlot onder de knie te krijgen en zorgde voor een feilloze uitvoering op de bouwplaats."

De eerste ervaring met Turbodec stemt dan ook tevreden. "Het is een snel en kwalitatief vloersysteem waarbij de korte droogtijd niet ten

coste gaat van de kwaliteit," besluit Aarnink. "Bovendien combineert het de voordelen van een snelle plaatsing met een hoogwaardige afwerking, zonder de typische nadelen van PMMA vloeren. Ideaal voor horecatoepassingen waar snelheid, antislip en duurzaamheid samenkomen."

Turbodec is een product van Sidec. Wil je graag meer weten over deze geurloze antislipvloer? Neem dan contact op met Sidec.

TURBOdec

sales@sidec.be
+32 14 81 50 01
www.turbodec.com

Verenigingsnieuws

NIEUWE LEDEN

Beens Afbouw

Vijfheerenlanden 9
8302 MJ Emmeloord
www.beensafbouw.nl

B van Bouwer

Mariottestraat 25
2561 SK 's-Gravenhage
www.bvanbouwer.nl

Brauns Metsel - en Stucwerk

Langeweg 22
3257 KD Ooltgensplaat
06 - 12 77 76 93

Van de Krol & De Koning Cementdekvloeren B.V.

Laarweg 14A
6732 DH Harskamp
www.kenkvloeren.nl

Stukadoorsbedrijf

W.F.N. van der Meijde
Strausslaan 424
2551 NK 's-Gravenhage
06 - 50 74 39 99

MWstukadoorsbedrijf

Moermondstraat 13
4834 EE Breda
06 - 48 77 13 74

Paviotto B.V.

Remmerden 11
3911 TZ Rhenen
www.paviotto.com

Michel Stevens Stuc & Design

Leidekkersstraat 24
9646 AV Veendam
06 - 40 48 35 29

Vloeren Smeren

Louis Armstrongstraat 42
1544 KL Zaandijk
www.vloeren-smeren.nl

IN MEMORIAM

† 20 mei 2025
Wina Veenstra
- van der Helm

UITGELICHT

Vloeren Smeren

Kevin van Vloeren Smeren weet als geen ander hoe je een ruimte omtovt tot iets bijzonders. Al sinds zijn zestiende legt hij met veel liefde en vakmanschap PU gietvloeren, woonbeton en epoxyvloeren. Of het nu gaat om een knusse woonkamer of moderne badkamer - Kevin draait er zijn hand niet voor om. Dankzij zijn jarenlange ervaring, durft hij met zekerheid te zeggen dat geen project hem te groot of te klein is. Van het eerste advies tot de uiteindelijke oplevering - hij heeft het vak volledig in de vingers.

NIEUWENHUIS.nl
De beste basis onder iedere afwerking!

Schuren
Stralen
Frezen
Schaven

Al meer dan 35 jaar
uw specialist in
voorbereiding van
vloeren en oppervlakten

Ook voor uw vloer
is kwaliteit een keuze.
www.nieuwenhuis.nl
073-5482482

Afbouw Vakdagen

29 & 30 oktober 2025 in Gorinchem

Op 29 en 30 oktober 2025 ontdek je de nieuwste producten, spreek je leveranciers en ben je weer op de hoogte van de belangrijkste ontwikkelingen. Op Afbouw Vakdagen vind je leveranciers, producenten, distributeurs en groothandels met oplossingen voor j  uw sector. Je kunt het Huis van de Toekomst bezoeken en stemmen op de Afbouw Innovatieprijs.

Huis van de Toekomst

Er is een speciaal themaplein waar begunstigde leden van NOA de hele dag door demonstraties verzorgen. Van biobased materialen tot akoestische oplossingen en prefab bouwtechnieken - hier zie je hoe innovatie en duurzaamheid samenkomen. Natuurlijk kun je ook je vragen stellen en meer te weten komen over de producten die je aanspreken.

Stuc demoplein

Het Neerlandsch Stucgilde laat live zien hoe prachtig en veelzijdig het restauratievak is. Bezoekers kunnen van dichtbij meemaken hoe ornamenten worden geboetseerd en elipsen vakkundig worden gevormd. Daarmee laat het Stucgilde niet alleen het ambacht zien, maar ook hoe uitdagend, creatief   n afwisselend restauratiewerk in de afbouw kan zijn.

Afbouw Innovatieprijs

Tijdens Afbouw Vakdagen wordt de Afbouw Innovatieprijs uitgereikt. De winnaar ontvangt de Afbouw Innovatie award en een PR-pakket ter waarde van    2.000,-. Exposanten krijgen de kans om hun nieuwste uitvindingen te presenteren op het innovatieplein. Een vakkundige jury beoordeelt vooraf alle inzendingen - hun stem telt voor 50%. De andere 50% wordt bepaald door de bezoeker, die via hun Smart Badge kunnen stemmen op de innovatie die hen het meest aanspreekt.

Privé is ook belangrijk: hoe zit het met die FatBike?

Als adviseur van de NOA Verzekeringsdienst/Fidus spreek ik dagelijks ondernemers over hun bedrijfsrisico's. Maar regelmatig krijg ik ook vragen die nét buiten de zakelijke context vallen, maar wel degelijk belangrijk zijn. Want NOA-leden zijn natuurlijk niet alleen ondernemers - ze zijn ook ouders, partners, sporters, motorliefhebbers én, zoals steeds vaker voorkomt, trotse ouders van pubers met een FatBike. En juist dat privéleven levert verrassend vaak verzekeringsvragen op die net zo goed invloed kunnen hebben op het dagelijks functioneren, zowel thuis als op het werk.

Tekst: Peter Schoonderwoerd van NOA Verzekeringsdienst/Fidus **Bel:** 030-2549114 **Mail:** peter.schoonderwoerd@fidus.nl

Zo kreeg ik onlangs een telefoontje van een NOA-lid die wat gefrustreerd klonk. Zijn puberzoon had van zijn gespaarde geld een stoere FatBike gekocht. Hij vond het prachtig, tot bleek dat het verzekeren van dat populaire vervoermiddel nog best ingewikkeld is. De FatBike stond de eerste nacht al op het schoolplein, stevig op slot, maar bij terugkomst was hij spoorloos verdwenen. Zijn vraag aan mij: "Hoe zit het eigenlijk met de verzekering van een FatBike? En valt schade of diefstal dan onder de inboedel- of aansprakelijkheidsverzekering?" Goede vragen, want FatBikes zijn niet alleen populair, ze zijn ook kwetsbaar én prijzig. En dat maakt ze aantrekkelijk voor dieven, vooral op plekken als stations, schoolpleinen en sportclubs. Toch vallen ze meestal níet zomaar onder je reguliere inboedelverzekering. Die geldt namelijk in principe alleen binnenshuis. Voor diefstal buiten de deur, zoals uit een schuur of van de straat, is vaak een aparte (buitenhuis- of fiets)verzekering nodig. Zeker als de FatBike op straat of in het fietsenrek geparkeerd staat, stellen verzekeraars eisen zoals het gebruik van een ART-goedgekeurd slot en soms zelfs cameratoezicht of het stallen in een afgesloten ruimte bij duurdere modellen.

Ook met aansprakelijkheid zit het iets ingewikkelder. Als jouw zoon met zijn FatBike schade veroorzaakt aan bijvoorbeeld een geparkeerde auto of een voetganger aanrijdt, kan dat onder de particuliere aansprakelijkheidsverzekering vallen - mits het om een niet gemotoriseerd of trapondersteunend model gaat dat niet sneller dan 25 km/u rijdt. Is de FatBike wél elektrisch, heeft hij een gashendel of rijdt hij harder dan toegestaan, dan

beschouwen verzekeraars het voertuig als een motorrijtuig. In dat geval moet je verplicht een WA-verzekering afsluiten, net als bij een bromfiets. En let op: zonder kenteken, verzekering en goedkeuring mag zo'n voertuig officieel niet eens de weg op. Wordt er tóch schade veroorzaakt, dan kan dat flinke financiële gevolgen hebben voor het hele gezin. En een FatBike met gashendel is zelfs helemaal verboden op de openbare weg. Gebeurt er toch een ongeluk waarbij iemand gewond raakt, dan ben je als bestuurder zélf aansprakelijk voor de schade. Omdat een aansprakelijkheidsverzekering in dit geval niet uitkeert, moet je alle schade zelf vergoeden. En dat kan flink oplopen. Denk aan letselschadeclaims van duizenden tot tienduizenden euro's. In de praktijk betekent dit vaak jarenlang vastzitten aan een afbetalingsregeling. Steeds vaker zien verzekeraars ook dat jongeren proberen dit soort risico's te omzeilen. Uit recent onderzoek van Univé blijkt dat jongeren bromfietsverzekeringen afsluiten op naam van hun ouders ('fronting') om een lagere premie te betalen. Als blijkt dat de feitelijke bestuurder niet op de polis staat, keren verzekeraars bij schade niets uit. De les? Controleer goed welk type FatBike er gekocht wordt en of deze legaal is voor gebruik op de weg. Zorg voor een goede, juiste verzekering en vermijd schijnconstructies. Een foutje of onwetendheid kan al snel grote financiële gevolgen hebben.

Heb jij ook een FatBike voor de deur staan, of andere vragen over privéverzekeringen of bijvoorbeeld een hypotheek? Bel gerust - ik denk graag met je mee. En wie weet behandel ik jouw vraag binnenkort ook in deze rubriek.

COLOFON

NOA, hét vakblad voor leden van de Nederlandse Ondernemersvereniging voor Afbouwbedrijven. Het magazine verschijnt vijf keer per jaar.

UITGEVER

NOA
Postbus 310 - 3900 AH Veenendaal
De Smalle Zijde 20 A - 3903 LP Veenendaal
T 0318 - 54 73 73
I www.noa.nl

REDACTIE

Erica van Aken
Jolanda Reede
Armand Landman
E redactie@noa.nl

FOTOGRAFIE

Maartje Kuperus

ADVERTENTIE-EXPLOITATIE

Jolanda Reede
T 0318 54 73 73
E j.reede@noa.nl

ABONNEMENTEN, ADRESWIJZIGINGEN EN OPZEGGINGEN

E info@noa.nl

VORMGEVING & TECHNISCHE REALISATIE

Plan B, Assendelft
Wilco Art Books, Amersfoort

AUTEURSRECHTEN

De redactie van NOA is bij de samenstelling van deze uitgave zorgvuldig te werk gegaan. Ondanks dat kan het toch mogelijk zijn dat de gepubliceerde informatie incompleet of onjuist is. NOA stelt het op prijs om daarvan op de hoogte te worden gebracht. Hergebruik uit deze uitgave is alleen toegestaan als NOA daar vooraf toestemming voor heeft verleend. Verder mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een automatisch gegevensbestand of openbaar worden gemaakt, in enige vorm of op enige wijze.

VERGADEREN BIJ NOA

Van kleine besloten vergaderingen, tot presentaties of cursussen in ons scholingscentrum. Iedereen is welkom om bijeen te komen in ons Huis van de Afbouw te Veenendaal.

- Centraal in Nederland
- Zalen voor 4 tot 40 personen
- Op aanvraag voor grote groepen of events
- Gezonde, verse lunches uit de NOA-keuken
- Ruime, eigen parkeergelegenheid

Nieuwsgierig naar de mogelijkheden?
Kijk op www.noa.nl/vergaderen, of bel voor een advies op maat: 0318-54 73 73.

HANDIGE WEBSITES

- **noa.nl**
met een actueel ledenoverzicht in een zoekmachine, het laatste branchenieuws, ledenactiviteiten en heel veel kennisverrijking, handige tools en hulpmiddelen in het besloten ledengedeelte.
- **mijnafbouw.nl**
internetportaal voor de afbouw, over cao-regelingen, arbeidsomstandigheden en duurzame inzetbaarheid.
- **afbouwacademie.com**
online platform voor trainingen en loopbaanadvies.
- **noaopleidingsbedrijfafbouw.nl**
samenwerkingsverband van professionele opleiders in de afbouw
- **afbouwprofs.nl**
voor trotse vakmensen die een opleiding in de afbouw willen volgen

Afbouw Vakdagen

Powered by NOA

**29 & 30
OKT '25**
EVENEMENTENHAL
GORINCHEM

VOOR TROTSE
VAKMENSEN
**DIE METERS
WILLEN MAKEN**

BEZOEK DE WEBSITE

DE NIEUWE TOPIQ® Alpha

Zet de nieuwe prestatie- en kwaliteitsstandaard voor een hoogwaardig minerale plafonddesign.

- Zuiver wit en meest vlakke oppervlak
- Hoge geluidsabsorptie klasse A
- Brandklasse A1
- Vochtbestendigheid 100% RH
- Verkrijgbaar in 3 randafwerkingen

Build on us.

KNAUF